

SLOVENSKA
LJUDSKA STRANKASLS vztrajno vabi
k sodelovanju v skupno
korist!

In z veseljem vam sporočam, da se na naša vabila odzivajo vse številnejši posamezniki, društva, skupnosti in stranke. S sodelovanjem pa v prvi vrsti obogatijo sebe in celotno bivanjsko okolje.

Toda žal je mnogo ljudi zaman pričakovalo čudež od Peterleta in ga sedaj pričakujejo od Drnovška, enako kot bi čakali na izrečano številko, ne da bi kupili srečko. No, tudi politične stranke kupujejo srečke, žal običajno v obliki profesionalcev, drage režije ter podpirajo medijsko in papirno propagando. Le redko je slišati, da stranke vračajo oplemeniten delež nazaj družbi, kot na primer:

Občinska odbora Zelenih in SLS, ki sta s skupnimi močmi (nakup okrasnih rastlin in šote) omogočila, da so vzgojiteljice vrta iz Vnanjih Goric na sosedov dan polepsale okolico naših otrok; ali pa odbora SKD in SLS ob dnevu Zemlje, ko smo ob pomoči skupnosti organizirali izlet v Arboretum Volčji potok. Strokovno vodstvo je prevzela vrtnarka Ksenija Kos iz Domžal, ki je odgovarjala tudi na vprašanja o negi okrasnih rastlin in ponudila privlačne sadike, primerne našim ravninam po ugodnih cenah.

V naših srcih pa ostajajo lepi spomini na medsebojna srečanja in spoznavanja ob delu in izletu.

Občani, razmislite torej, kako boste zaupali in razporedili svoje »srečke« novega kroga demokracije.

DRAGO STANOVNIK

Javna tribuna v Velikih Laščah

V SKZ-LS podružnici Velike Lašče so v sodelovanju s svetovalno službo svoj redni letni občni zbor popopčili s predavanjem o zadružništvu, na javni tribuni 15. aprila pa je bil predstavljen tudi koncept nove lokalne samouprave.

Cerprav včasih slišimo očitke, da SKZ-LS nič ne dela, je bil seznanj opravljenega dela v lanskem letu kar pester. Predsednik podružnice Milan Tekavec je takole našteval: »S kmetijsko zadruzo smo organizirali srečanje kmetov, na obisk k štajerskim kmetom v Maribor, imeli smo zbor kmetov in drugih lastni-

kov gozdov, predstavljena pa je bila tudi nova davčna zakonodaja, za materinski dan smo imeli v Laščah praznovanje za žene in matere iz vseh ljubljanskih občin, na kresni večer smo se zbrali v Dvorski vasi. Opravili smo mašo za mir, sledilo je kresovanje s kulturnim programom in družabnim srečanjem. V času agresije na Slovenijo je v TO sodelovalo tudi mnogo kmečkih fantov. Ker je bilo to ravno v času košnje smo Robarji oživili medsebojno pomoč na vasi. Organizirali smo delovno akcijo pri Podraževih ter pokosili in pospravili še nepokošeno senožet. Avgusta pa smo z dvema avtobusoma kmetov obiskali kmečki tabor v Beltincih in kmetijski sejem v Gornji Radgoni.

Milan Tekavec je kmete tudi obvestil, da se je upravni odbor podružnice razširil, kar je bilo zaradi osipa prejšnjega odbora in aktivnosti pred volitvami res nujno.

Sledilo je predavanje dr. Matije Kovačiča o zadružništvu. Poudaril je pomen zadrug, kjer velja načelo vzajemne samopomoči pred svobodno konkurenco na tržišču.

Dr. Stanko Buser je kratko orisal svoje delo v Ljudski stranki in vzroke, ki so ga odvrnili od delovanja v stranki Zelenih. Poudaril je, kako pomembna je skrb za okolje. Kmetje lahko pri tem naredijo veliko dobrega, lahko pa naravi tudi škodujejo npr. s prekomernim gnojenjem, požiganjem suhe trave in grmovja ipd. Dr. Buser je zbrane tudi na kratko seznanil z delom v skupščini, kjer je tako kot povsod drugod nujno, da je človek vseskozi pošten do sebe in do drugih.

V razpravi, ki je sledila, je direktor kmetijske zadruge Ivan Ilc predstavil predloge za reorganizacijo zadruge. Člani bodo lahko kmetje, pa tudi tisti izdelovalci suhe robe, ki sicer niso kmetje. Predlagal je, da bi člani vplačali delež 600 DEM v tolaški protivrednosti. Delež bi lahko vplačali v dveh obrokih. Jamstvo za člane zadruge bi bilo trikratno. To so seveda samo predlogi, ki jih vodo morali kmetje še uskladiti. Dr. Kovačič je še pojasnil, da jamstvo ni nobena grozna reč, če zadruga dobro dela, je pa garancija za poslovne partnerje, s tem pa je jamstvo tudi pogoj za uspešno delo zadruge.

Kaj bo z zaposlenimi v zadrugi? Bodo tudi oni člani ali ne? Kakšna bo njihova odgovornost? Ali tudi zaposleni jamčijo s svojim imetjem? Taka in podobna vprašanja so izzvenela celo v ugotovitev, da bodo zaposleni v zadrugi kmetom na plečih ter da se zdi, da se zadruga reorganizira samo zato, da bo dobila nov kapital. Predvsem mladi so bili bolj skeptični.

Zadruge bodo upravljali člani oz. upravni odbor iz vrst članov. Navaditi se bo torej treba, da bi vsak nosil tudi del odgovornosti, ter da se bo potrebno aktivno vključevati v delo zadruge.

Občinski župan Bogdan Bradač je spregovoril še o reorganizaciji občin. Verjetno se bo naša občina razdelila na sedem občin. Meje naj bi potekale po mejah katastrskih občin, pa tudi fare naj se ne bi delile. Delitev občin je predvidena za leto 1993 in še ni docela dorečena.

Jerca Luštin

socialistična
stranka
slovenije

Aktualnosti

Dobra udeležba ter kvalitetne razprave so na posvetu socialistov navrgle cel kup predlogov, idej in pobud za izboljšanje dela in večjega vpliva v slovenskem političnem prostoru.

Pogovor je med drugim potekal tudi o problemu položaja levice v vseh bivših realsocialističnih državah (povsod se za nasprotnike desnici ponuja neka neopredeljena sredina), prisoten je tudi problem »zvočnosti« imen socialističnih in socialdemokratskih strank v teh državah, nenazadnje je tudi prisotno diskvalificiranje levice na račun preimenovanja komunističnih partij, zlasti tistih, ki se niso notranje razcepile in razdelile, niti kadrovske obnovile. Prav

o tem problemu je tekel pogovor tudi na srečanju levičarskih strank Heksagonale v Trstu. Problem slovenske levice pa je, da ima na našem prostoru poleg sebe dva velika tekmece v političnem prostoru. Zato bo tudi v bodoče naša naloga povezovalje levih političnih sil na Slovenskem. Še posebej preko projektnega sodelovanja strank levega in sredinskega prostora. Prav v interesu takega skupnega stališča sta predsednik Socialistične stranke Slovenije Viktor Zakelj in predsednik Socialdemokratske unije Slovenije Rastko Močnik podpisala »Dogovor o sodelovanju in namenu«. Podpis dokumenta pomeni pomemben dogodek v slovenskem političnem prostoru, saj gre za združevanje, ki prinaša vrsto tehničnih in čisto operativnih prednosti, pa tudi za potencialne globlje premike na politični sceni, na levici in sredini nasploh. Stranki si bosta prizadevali za čim intenzivnejše povezovanje in sodelovanje vseh strank, ki si v slovenskem političnem prostoru prizadevajo za uspešno, razvlečeno, pluralistično in socialno pravično družbo, na podlagi tržnega gospodarstva, ter za sodobno, poceni in učinkovito državo, ki ti cilje spodbuja.

Vse člane socialistične stranke naše občine obveščam, da je v razpravi zakon o komunalni ureditvi občin Slovenije. Vse pripombe, prosim, posredujte pisno na naslov SSS občine Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB 14

Razgovor in oblikovanje skupnih pripomb pa bomo organizirali v tem mesecu.

STRANKA DEMOKRATIČNE PREENOVE
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

Rop v gozdovih

Dve leti Peterletove vladavine tudi našemu gozdu niso prizanesle. Pod zastavo zaščite interesa kmetov se dogaja svojevrsten rop v gozdovih, ki bo najbolj prizadel ravno kmečko populacijo. Zaradi nespoštovanja še vedno veljavne gozdarske zakonodaje in zaradi hotenega zavlačevanja sprejema nove, je v gozdovih skoraj popoln nered, kjer vsakdo počne, kar se mu zljubi. V teh dveh letih je zelo porasla dejavnost (v letu 1991 je bilo 23% posekanega lesa neodkazane, kar pomeni, da je bil posekan mimo gozdarskih strokovnjakov). V lanskem letu smo

v Sloveniji »pridobili« 88 hektarov divjih golosekov, ki so po še veljavni zakonodaji prepovedani, nihče pa ni za ta dejanja odgovarjal. Dvje posekano drevje je v povprečju debelejšje od odkazanega drevja (povprečni volumen neodkazane drevja je 0,88 kub. metra, odkazanega pa 0,66 kub. metra), kar kaže, da v gozdovih pojejo sekire tistih, ki želijo zgolj na hitro zaslužiti. V lanskem letu je bila opravljena le več kot polovica potrebnih gojitev, obnovitvenih in varstvenih del v gozdovih, ki pa so v splošnem ogroženi od kislega dežja. Obnova degradiranih gozdov pa je bila praktično ustavljena.

Moratorij na sečnji v sedanjih družbenih gozdovih, ki bodo denacionalizirani, in neurjen položaj sedanjih gozdnih gospodarstev je povzročil tudi 31% padež tržne proizvodnje lesa. Lesna industrija tako občasno ostaja brez surovine ali jo mora za drage devize uvažati. To pomeni seveda še več izgub v podjetjih in še več brezposelnih. Toda tudi to je argument, na katerega je Peterletova vlada bila očitno gluha.

Kaj se torej dogaja s slovenskim gozdom, tem edinim naravnim bogastvom naše majhne dežele? Odgovor je jasan in prav nič prijeten: sadove štiridesetletnega trdega dela gozdarjev, za katerega so prejeli priznanja celotnega sveta, si prisvajajo ozka skupina lesnih spekulantov in to na račun celotne družbe. Kajti cena za sedanje uničevanje gozda bomo na koncu morali plačevati vsi mi, davkoplačevalci. Naša stranka je na roparsko ravnanje z gozdovi v skupščini večkrat opozarjala. Večkrat smo skupno z ostalimi opozicijskimi strankami poskušali doseči sprejem nove gozdarske zakonodaje. Upajamo, da nam bo ob spremembah, od katerih je prišlo, to uspelo tudi uresničiti.

NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA

Občinski odbor Ljubljana Vič-Rudnik

Predlagamo enostaven volilni sistem

Odločili smo se, da vas in javnost seznanimo z našim konceptom zakona o volitvah v državni zbor.

V državni zbor se voli 90 poslancev. En poslanec je predstavnik italijanske, eden pa madžarske narodnosti. Ostanje torej 88 poslancev. Predlagamo, da pri volitvah uporabimo kombinacijo čistega večinskega in čistega proporcionalnega sistema. Republika Slovenija naj se razdeli v 44 volilnih enot s približno enakim številom volilnih upravičencev. Po našem mnenju je dopustna razlika med posameznimi volilnimi enotami do pet odstotkov. V vsaki volilni enoti volilci posebej volijo kandidata po večinskem sistemu in posebej stranko po proporcionalnem sistemu.

1. Volitve po večinskem sistemu:
Voli se 44 kandidatov. Kandidat mora imeti domicil v volilni enoti. Kandidat je lahko vsak državljan, ki ima volilno pravico in ki pridobi za podporo vsaj 50 podpisov. Izvoljen je tisti kandidat, ki dobi večino oddanih glasov. V primeru, da noben od predlaganih kandidatov v prvem krogu ne dobi večine oddanih glasov, se kandidata, ki sta dobila največje število

glasov, pomerita med seboj v drugem krogu. Na glasovnici je pri kandidatu navedena stranka samo v primeru, da kandidat tako želi. Prednost tega načina volitev je predvsem v tem, da na volitvah lahko nastopijo tudi kandidati, ki niso strankarsko vezani in da volilci lahko izbirajo med kandidati, ki jih poznajo in bodo zastopali njihove lokalne interese v državnem zboru na višjem nivoju kot njihovi predstavniki v državnem svetu. Po takšnem sistemu so bile aprila 1990 izvedene volitve v zbor občin.

2. Volitve po proporcionalnem sistemu:
Voli se 44 kandidatov v istih volilnih enotah, vendar stranke lahko nastopajo z enotno državno listo v vseh volilnih enotah. Kandidatno listo lahko vložijo tiste stranke, ki imajo več kot 1000 članov ali tiste, ki dobijo vsaj 500 podpisov podpore za vložitev liste. Kandidati, ki kandidirajo že na posamični listi, ki se bo volila po večinskem sistemu, lahko kandidirajo tudi na strankarski listi. Če so izvoljeni direktno, njihovo mesto na državni strankarski listi prevzame naslednji po vrstnem redu. Na glasovnicah naj bo navedeno samo ime in znak stranke, medtem ko so stranke državne liste s celotnim seznamom kandidatov izobesene na vidnem mestu na volišču. Prag za izvolitev sta dva poslanca oziroma 4,5 odstotka oddanih glasov za posamezno stranko. Mandati se razdelijo na ravni države med strankarske liste. Po tem sistemu so bili izvedene leta 1990 volitve v družbenopolitični zbor.

Ob modela, tako večinski kot proporcionalni, imata svoje dobre in slabe strani, zato bi s predlaganim kombiniranim modelom po našem mnenju zadovoljili potrebi po politični volji volilcev in enakomerni lokalni zastopanosti poslancev v državnem zboru. Predlagani kombinirani volilni sistem je izredno enostaven, tako za volilce, kot tudi za volilne komisije, ki bodo rezultate lahko razglasile še isti dan, ko bodo volitve.

Prepričani smo, da velika večina volilcev želi prav tak, enostaven volilni sistem, zato bomo sami pripravili temu ustrezen predlog zakona ter zahtevali razpis referenduma po 90. členu Ustave Republike Slovenije!

spod Valenčič, temveč kritično gledati na družbo okrog sebe in ji pomagati po svojih močeh. Politika naj bi bila predvsem služenje sočloveku in narodu. Ta duhovnik se ne boji nalepke klerikalist, ampak pogumno osvešča kristjane o pravicah in dolžnostih. Pozno v noč so se vrstila vprašanja, na katera je odgovarjal in osvetljeval s sociološke, filozofske in z verske strani.

Pred predavanjem pa je mladina Prosvetnega društva prikazala stare narodne običaje – sekanje pirohov. Povprašali so starejše ljudi, pa tudi v knjigo Nika Kurenta so pogledali, kako je bilo. Za marsikoga je bilo to nekaj novega. Resnično so se ljudje znali včasih lepše zabavati. Predvsem je pa imelo vse globlji pomen. Tudi otroci so prispevali svoje – s pirihi so se pomerili v balinanju. To je bilo smešno. Da je mladina Veliki ponedeljek vzela resno, so dokazale narodne noše. Ljudje so izrazili željo, da si še želijo takih večerov, g. Valenčič pa, da ni samo odličen govornik; ampak tudi glasbenik.

Ob Velikonočnih dobrotah je pesem odmevala iz Prosvetnega doma tja do zgodnjih jutranjih ur.

IVANKA KAVČIČ

DEMOKRATI

demokratska
stranka

Občinski odbor Ljubljana Vič-Rudnik

Za učinkovitost pravne
države in poprave krivic

Programska izhodišča DEMOKRATSKE STRANKE zajemajo tudi vzpostavitev učinkovite pravne države in popravilo krivic, ki jih je zakrivil komunistični režim in podpira stališča Združenja žrtv komunističnega nasilja:

– **Potrebno je odpraviti vso zakonodajo, ki je bila podlaga za ustvarjanje krivic!** (člani Združenja so našli celo Uradni list SFRJ, št. 31/87, kjer na strani 800, govori o samozadržanih akcijah v KS, HS, itd. ... po katerem se naj evidentirajo vse osebe, ki so bile politično obsodene, prav tako tudi njihovi družinski člani ...).

– **Potrebno je določiti enoten postopek, s katerim bi prizadeti enotno, na enem mestu, v enem postopku uveljavljali svojo pravno, moralno in materialno odškodnino.**

– Najti je potrebno rešitev za osebe, ki so prestajale zaporno kazen brez kakršnegakoli dokumenta (obtožnice, obsodbe, itd. ...) ter so bile po mučnih zasliševanjih in psihičnih pritiskih izpuščene, brez dokumenta o tem. Nekje morajo obstajati tudi taki seznanji!

– Pri osebah, ki se bodo kljub zapletenosti in dolgotrajnosti tega postopka odločale za vložitev zahtevka za obnovo procesa, je potrebno omogočiti hitrejšo in predvsem lažjo dostopnost do vpogleda v stare arhive.

Pretežna večina žrtv povojnih procesov, oziroma žrtv krivic so že zelo stari ljudje, prav tako pa nimajo možnosti, da bi plačevali odvnetke.

– Osebam, ki jim je sodba že bila razveljavljena pa mora država nuditi vso pravno pomoč pri uveljavljanju odškodninskih zahtevkov.

Nekateri člani Združenja so po razveljavitvi sodbe že skušali dobiti pravne nasvete glede uveljavljanja odškodnine na Republiškem sekretariatu za pravosodje, vendar tam niso našli nikakršne pripravljenosti za pravno pomoč, temveč povsem nasprotno. Skratka, na koncu teh razgovorov so prizadeti dobili mnenje, da obstoji večji posluš za krivice kot za žrtve.

PRIČAKOVATI TAKO RAZUMEVANJE OD

ŽRTEV KRIVIČNIH POSTOPKOV IN OBSODB JE NEHUMANO, KRIVIČNO IN NEDEMOKRATIČNO! Le kako naj sedaj razume, da država nima denarja za odškodnino, če je po krivem trpel skoraj pol stoletja!?

V nekaterih strokovnih službah se pojavljajo glede odškodnine tudi mnenja in predlogi, naj bi se vse odškodnine uveljavljale po enakem vzorcu – po nekakšnem povprečju osebnega dohodka, ki bi ga prejeli, če bi v času, ko so prestajali zaporno kazen, delali na delovnem mestu pred obsodbo. Ob tem se pojavlja vprašanje – katero povprečje osebnih dohodkov je s tem mišljemo – tisto, ki ga je prejemal na delovnem mestu pred obsodbo ali tisto, ki ga je prejemal na delovnem mestu po izpustitvi iz zapora, saj je bilo v večini primerov slednje občutno nižje in slabše plačano, ker večina po preteku kazni ni dobila več delovnih mest, ki bi ustrezala njihovi izobrazbi in strokovni usposobljenosti. Dejstvo je tudi, da so se v različnih povojnih obdobjih pojavljale tudi za tisti čas specifične krivice:

- v prvem povojnem obdobju npr. občasno in večkratno zapiranje zakonskega partnerja, medtem, ko je obtoženi prestajal zaporno kazen, otroci pa so bili medtem prepuščeni eventualnim sorodnikom ali pa drugim ljudem, ki so se jih dejansko »usmilili«;
- onemogočanje zaposlitve zakonskega partnerja obtoženega,
- onemogočanje šolanja otrok zaradi nemožnega materialnega stanja in psihičnih pritiskov na otroke »zločincev«;
- selitve iz stanovanj,
- onemogočanje zaposlitve obtoženemu po prestani zaporni kazni,
- občasna zasliševanja in nadaljevanja psihičnih pritiskov,
- okolica teh ljudi ni sprejemala, delno tudi iz strahu pred eventualnimi posledicami.

Zato bi podlaga za odškodninske zahtevke moral biti zakon, ki določa vojne odškodnine in po katerem je Jugoslavija leta 1945 zahtevala odškodnino za žrtve vojnih zločinov in v katerem so specificirane točno vse postavke za katere je potrebno žrtvam priznati odškodnino, odnosno po veljavnih mednarodnih konvencijah.

Torej, k popravilu krivic je potrebno pristopiti strokovno, s poznavanjem celotne problematike, s polno mero pravičnosti in odgovornosti! Nikakor pa ne površno in formalno, kot se je k temu pristopalo od volitev do danes, pa čeprav se v predvolilnem obdobju popravilo krivic objubljali vsi kandidati! Zadeve pa je potrebno reševati prioritarno in hitro!

MARINA KRESE